

NACIONALNA NORMIZACIJA

Državni zavod za normizaciju i mjeriteljstvo u okviru provođenja CARDS 2001 projekta Industrijske norme Europske unije organizirao je 27. svibnja 2004. cjelodnevni seminar pod nazivom *EU Standards, Opportunity or threat for your business?*

Predavanja su bila namijenjena svim članovima tehničkih odbora i pododbora pri DZNM, prema osobnom zanimanju i prijavi. Predavači su bili djelatnici DZNM i jedan gost iz inozemstva, a o temama i sadržaju predavanja donosimo kraći pregled.

Gosp. Ed Van der Feen, stručnjak CARDS projekta održao je dva predavanja.

Standardization basics, EU system and links Legislation – Standardization

Ovim su predavanjem prikazana međunarodna tijela za normizaciju i njihove veze, hijerarhija normi, te procedure donošenja međunarodnih, europskih i nacionalnih normi. Treba istaknuti da se nacionalne norme ne izrađuju proizvoljno, već su procedura i njihov obvezni strukturni dio određeni normama više razine.

Standardization sidekicks, Position DZNM between EU and Technical regulations

U ovom predavanju je prikazana osnovna razlika između starog i novog pristupa sustavu normizacije u EU. Naime, starim je pristupom proizvođač poduzimao inicijativu prema državnim tijelima koja su načinila tehničke propise i nametnuli norme za proizvode.

Novi pristup normizaciji zasniva se na načelu dragovoljnosti i odgovornosti; proizvođač daje izjavu o sukladnosti proizvoda i podvrgava se certifikaciji međunarodno ovlaštenim tijelima. Državna tijela iniciraju aktivnosti za nadzor tržišta, s naglašenim posljedicama za nekorektnog proizvođača, a sve u svrhu maksimalne zaštite potrošača.

Prikazana je dinamika poslova i uloga DZNM u provođenju aktivnosti za primjenu europskih normi. Tako bi ih do kraja 2005. trebalo primijeniti najmanje 80%. Svako odgađanje početka posla udaljuje nas iz međunarodne podjele rada za 5 godina.

Gđa mr.sc. Snježana Zima, dipl.ing., Odjel za normizaciju, održala je predavanje:

Hrvatska normizacija

Dokumenti koji određuju normizaciju u Hrvatskoj su zakoni, pravilnici, naputci i smjernice za rad. Slikovno i brojčano je prikazano područje djelovanja DZNM kroz 169 TO s oko 3000 članova, članstvo u međunarodnim i europskim TO (8 djelatno i 457 promatrački), broj hrvatskih normi (8098) i njihov status.

Istaknuti su ciljevi DZNM, a to su: sigurni proizvodi na hrvatskom tržištu, da hrvatski proizvodi zadovoljavaju europske zahtjeve, da je hrvatsko gospodarstvo spremno za tržišnu utakmicu, da su hrvatski proizvodi na europskom tržištu.

Gđa mr.sc. Biserka Bajzek – Brezak, dipl.ing., Nacionalna služba za ovlašćivanje, održala je predavanje:

Akreditacija

Akreditacija je postupak kojim mjerodavno tijelo u državi službeno priznaje da je koje tijelo ili osoba osposobljena za obavljanje određenih zadataka.

Osnovne zadaće nacionalnog akreditacijskog tijela jesu:

- provođenje nacionalnog akreditacijskog sustava
- osposobljavanje za rad u skladu s nizom norma HRN EN 45000; HRN EN ISO/IEC 17000 i
- sudjelovanje u radu: EA - Europska suradnja na akreditaciji laboratorija (European Co - operation for Accreditation), ILAC – Međunarodna suradnja na akreditaciji laboratorija (International Laboratory Accreditation Co - operation), IAF – Međunarodni akreditacijski forum (International Forum)

Zašto akreditacija?

Ona osigurava povjerenje na tržištu proizvoda/usluga, tako da se njome postiže doprinos:

- industriji
- korisnicima/potrošačima
- tijelima državne uprave (javni interes: sigurnost, zdravlje, okoliš)
- akreditiranim tijelima.

A cilj je: *Jednom ispitano i potvrđeno/certificirano, svuda prihvaćeno.*

Gđa Biserka Mladinić, dipl. ing., Odjel mjeriteljstva, održala je predavanje:

Mjeriteljstvo

Istaknuta je uloga zakonskog mjeriteljstva, uz odgovornost države da:

- uspostavi i održava povjerenje
- mjerni uređaji trebaju jamčiti ispravne rezultate kod radnih uvjeta, u vremenu korištenja i da su u granicama dopuštenih pogrešaka

Zakonita se mjerila smiju staviti u promet ako:

- su ispitana u propisanom postupku (odobrenje tipa, prva ovjera)
- udovoljavaju mjeriteljskim propisima
- su označena propisanim ovjernim oznakama

Mjerila koja se stavljaju u promet temeljem Zakona o proizvodima smiju se rabiti u zakonskom mjeriteljstvu ako:

- su ispitana u propisanom postupku
- imaju oznaku sukladnosti (CE) i posebnu oznaku (M) kojom se jamči da udovoljavaju mjeriteljskim zahtjevima

Priznaju se potvrde o sukladnosti i znakovi sukladnosti ako su izdani u skladu s međunarodnim sporazumom koji je propisala RH. Zavod može priznati oznake sukladnosti i ovjere te odgovarajuće potvrde ako su izdane pod istim uvjetima kao i u Republici Hrvatskoj.

NOVE HRVATSKE NORME

Temeljem Zakona o normizaciji (Narodne novine 55/96), a prema Pravilniku o izradbi, izdavanju i objavi hrvatskih normi (Narodne novine 74/97) hrvatske norme priprema, izdaje i objavljuje Državni zavod za normizaciju i mjeriteljstvo, na prijedlog tehničkih odbora.

Hrvatske norme mogu nastati na ova četiri načina:

- prihvaćanjem stranih (međunarodnih/europskih/nacionalnih) norma uz prevođenje na hrvatski jezik (**pp**)
- prihvaćanjem stranih norma u izvorniku s hrvatskim ovitkom (**po**)
- prihvaćanjem stranih norma u izvorniku objavom obavijesti o prihvaćanju (**pr**)
- izradbom izvorne hrvatske norme (**izv**).

Oznaka načina prihvaćanja navedena je uz referencijsku oznaku hrvatske norme.

Hrvatske su norme zainteresiranima na raspolaganju u normoteci Državnog zavoda za normizaciju i mjeriteljstvo, Ulica grada Vukovara 78, Zagreb.

DZNM/ TO 28, Naftni proizvodi i maziva

HRN EN 228:2004 hr pp

Goriva za motorna vozila – Bezolovni motorni benzin – Zahtjevi i metode ispitivanja (EN 228:1999)

Automotive fuels – Unleaded petrol – Requirements and test methods (EN 228:1999)

HRN EN 590:2004 hr pp

Goriva za motorna vozila – Dizelsko gorivo – Zahtjevi i metode ispitivanja (EN 590:1999)

Automotive fuels – Diesel – Requirements and test methods (EN 590:1999)

HRN EN ISO 2592:2004 en pr

Određivanje točke paljenja i točke gorenja-Metoda otvorene posude po Clevelandu (ISO 2592:2000; EN ISO 2592:2001)

Determination of flash and fire points_Cleveland open cup method (ISO 2592:2000; EN ISO 2592:2001)

HRN EN ISO 3735:2004 en pr

Nafta i loživa ulja-Određivanje količine sedimenata-Metoda ekstrakcije (ISO 3735:1999; EN ISO 3735:1999)

Crude petroleum and fuel oils-determination of sediment-Extraction method (ISO 3735:1999; EN ISO 3735:1999)

HRN ISO 3987:20004 en pr

Naftni proizvodi-Ulja za podmazivanje i aditivi-Određivanje sulfatnog pepela (ISO 3987:1994)

Petroleum products-Lubricating oils and additives-Determination of sulfated ash ISO 3987:1994)

HRN EN ISO4263-2:2004 en pr

Nafta i srodni proizvodi-Određivanje starenja inhibiranih ulja i tekućina-TOST test-2. dio: Postupak za hidrauličke tekućine razreda HFC (ISO 4263-2:2003; EN 4263-2:2002)

Petroleum and related products-Determination of the ageing behavior of inhibited oils and fluids-TOST test-Part 2:Procedure for category HFC hydraulic fluids (ISO 4263-2:2003;EN 4263-2:2003)

HRN ISO 12156-1:2004 en pr

Dizelsko gorivo-Određivanje mazivosti uporabom visokofrekventnog klipnog uređaja (HFRR)-1.dio: Ispitna metoda (ISO 12156-1:1997, uključujući Cor 1:1998; EN ISO 12156-1: 2000)

Diesel fuel-Assesment of lubricity using the high-frequency reciprocating rig (HFRR)-Part 1: Test method (ISO 12156-1:1997, including Cor 1: 1998; EN 12156-1: 2000)

Petroleum measurement systems – Calibration – Temperature corrections for use with volumetric reference measuring systems (ISO 8222:1987; EN ISO 8222:1995)

- zamijenjena s HRN EN ISO 8222:2003

Drugih promjena u području norma DZNM/TO28, Naftni proizvodi i maziva, u odnosu na prethodno priopćenje nije bilo.

NACRT HRN EN 589

Nacrt HRN EN 589, Motorna goriva-UNP je prošao raspravu u PO4/TO 28 i dan je na daljnji postupak 1. ožujka 2004. u tajništvo TO 28.

Priredio Zlatko Posavec